

IRODALOM FEKETÉN – FEHÉREN

Irodalmi és kulturális folyóirat

Patti a vadcitromfával

**VASI SZABÓ JÁNOS és
SZABÓ MÁRTON ÍRÁSAI**

A Vizuális Pedagógiai Műhely kiadványa – 2011/01. szám

Vasi Szabó János

VASI SZABÓ JÁNOS BEMUTATKOZÁSA

Szombathelyen születtem 1965-ben. Gépipari technikumot végeztem. Nős vagyok, két gyermekem van. Jelenleg Tanakajdon élek. A szakmámban német és holland multi vállalatoknál dolgoztam. Hobbim, amit majdnem „hivatásszerűen” űzök a gyümölcsstermesztés (500 négyyszögölön). Korábban rengeteget olvastam, „mindenevő” voltam. Belekontárkodtam az irodalmi alkotásba is. Első írásaimat középiskolás koromban követtem el, azóta - megszakításokkal - alkotok. (Két jól körülhatárolható időszakban írtam műveim javát: 1987-1990 és 2007-2010 között.) 1993 óta jelennek meg verseim, novelláim országos jelentőségű újságokban és kisebb irodalmi közösségek lapjaiban. Néhányat felsorolnék: **Kelet Felől, Irodalmi Szemle, Kapu, Székelyföld, Magyar Jövő, Bécsi Napló, Partium, Együtt (Beregszász), Föveny, Helikon (Kolozsvár), Kláris, Lant, Nyírségi Gondolat**... Országos versantológiákban is szerepeltem: **Arcok és énekek 2007, 2008**, ezen kívül tucatnyi kötetben olvashatók még az írásaim, 2009 májusában jelent meg első novelláskötetem **„Csillagpuszta”** címmel (Ad Librum Kiadó), még abban az évben a folytatás **„Világállam”** címmel... A harmadik, jelenkori írásaimat tartalmazó könyv - **„Megnyúzott testek tárlata”** munkacímmel - előkészületben van.

SZABÓ MÁRTON BEMUTATÁSA

Szombathelyen született a most Tanakajdon élő költő. Verseiben a természet, az évszakok változása jelenik meg erőteljesen. Érdekli a történelem, a **Károly vezér** című készülő verses elbeszélése egy fiktív középkorban játszódik. Versei megjelentek a pécsi **Új Hang** 2007. decemberi, 2008. márciusi és decemberi, a **Nyírségi Gondolat** 2008. decemberi, 2009. februári, júniusi és szeptemberi számaiban. A **„Mint a gyöngyhalász”** (2008) az **„Életjelek”**(2009) és a **„Számadásra készen”** (2010) című antológiákban is olvashatjuk lírai alkotásait. A 2009-es **Országos József Attila Versíró Pályázaton** oklevéllel tüntették ki. Szerepel a **Nyírségi Gondolat alkotóinak 2010-es antológiájában** és a **„Verselő” antológia 2009-2010-es köteteiben.**

VASI SZABÓ JÁNOS ÍRÁSAI

Halott arcok a vízben

Decemberi folyóparton magában ült,
s nézte: hogy úszik el a dinnyehéj.
Túlhan a szocreál nagyáruháza
ünnepi fényben ázott.

Dámák vonultak el mellette, drága ruhák
suhogtak, formás lábak villantak elő
avantgárd szabású selymek alól.
Flanel-páncélos gavallérok, rideg
metálszínű autókból, kísérték őket.

Maybeline-festette évák, armani-zakós
ádámok siettek a mozgólépcső felé.
Jöttükre üvegajtó nyílt: sült cipó,
kilöttyent parfüm illata lengte körül
a neongyertyás karácsonyfát...

Ott a parton: a deres vízben
kényelmetlen arcok: Sándorok, Endrék, Attilák
úsztak délnek; szemük helyén fagyott dinnyehéj.
A templom felől kiért szól a harang?
Advent harmadik vasárnapja.

„... hajléktalan kihűlt testét találták meg a folyóparton...”
- így a hétfő reggeli hírlap.
„Csak egy dakota volt kurvaországból.”
- lökte unottan ifjú Mídász
az újságot krómborítású laptopjára.

Hamis propagandafilmben:
ártatlan kislány szemében a hazugság.
Ők maradtak:
halott arcok a vízben
(*Megjelent: Arcok és énekek 2008*)

Mennydörgés és rózsák (modern arab mese rímes prózában)

Első mese

Ramallahban megszületett egy palesztin lányka.
Ily gyönyörűt nem termett még Allah rózsafája.
Ahol járt, ott dalolt kő és homok, felragyogott a holt róna,
nyílt a jázmin, mézízű gyümölcsöt termett a datolyapálma.

Akkor éjjel, mennydörgő robajra kélt a lány családja.
Földrengés volt? Egyként szaladtak ki a kopár udvarra.
Nem a föld mozgott: gabonaként dőlt sok palesztin háza.
„Merénylet történt aznap délben, s ez Izrael megtorló akciója!”
Kistestvére, Omár, Szaladdin szívét örökölte:
követ hajított a reflektorszemű acél-szörnyekre!
UZI sortűz dördült: Omár testén felfakadt a véres rózsza.
Ölt már nála nagyobbat is Golan kegyetlen dandárja...

Jeruzsálem kapujánál állt Ali kávéháza.
Kerek asztalkáknál hitetlenek kavalkádja.
Ahogy kiszállt az autóból, rögtön felé áradt,
holdszín arcú idegenek fülsértő zsongása.
A sajtóképűek tömegében fölfigyelt a csinos srácra:
a rajától messzi szakadt barna hajú egyenruhásra.

Hamasz lelke volt a lánynak!

Szétszaggatta a fiút is, gombnyomásra,
a szív fölé szerelt bomba nyíló repesz-virág robbanása!

Második mese

Qiryat városában megszületett egy zsidó fiúcska.
Nem kelt még ily fénylő csillag Dávid napja óta.
Arannyá vált a rozsdás vas is, amint kézbe fogta.
Szó az ajkán, dal a szívében kivirágzó rózsa.
Ha hívta a kötelesség: szőlőt metszett, almot hordott a kibucban.
Lett hűgának példaképe, szüleinek büszkesége, népe erős támasza.

Egy éjjelen, cédrus-földről, suhant lángfarkú rakéta.
Mennydörgés és tűzijáték szakadt a városkára.
Hamuszürke, tépett hajú anyák örök fájdalma.
Romok közül kis tetemet emelt ki az apja.
Sok ifjút érlelt férfivá az a komor este.
Idő előtt angyalbőrt húzott: belépett a hadseregbe...

Jeruzsálem örposztjától méterekre Ali kávéháza.
Kerek asztalkáknál harsány gojok sáskajárása.
A tapasztalt járőr-szemek első pillantásra
fölfigyeltek a gázai autó kiszálló utasára.
A gazella léptű lány hullámzó csadorjára.

Moszad lelke volt a fiúnak!

Oldalfegyver kattánózavárja,
s ahogy a lőtéren gyakorolta: golyót röpített a lány homlokába!

Egy boldog befejezés

A Szent Város határában állt Ali kávéháza.
Kerek asztalkáknál tarka tömeg bámult a furcsa párra.

Dermedten álltak, egymás szemébe nézve!

Elengedett detonátor, földre csúszott fegyver,
mert nincs gyűlölet, mi szembeszállhat
a számunként áradó főnix-szerelemmel!

Utószó

Egy nyelven szól: sálom -szálem!

Béke, béke, béke!

Nincs másik út: higgyünk benne!

(Megjelent: Lant 2008, a Helikon Art Művészeti Alapítvány pályázatának győztese 2009)

Cseléddal

Nagyapám mondta apámnak:

most a szegénység az úr,

de szebbet hoz az idő!

Lett világháború, Rákosi, Gerő.

Apám mondta nékem: ne keseregj!

A világ a tiéd lesz: a következő!

Bal-rend helyén serkent vad-kalmár jövő.

A fiamnak semmit nem merek mondani:

nem a miénk a föld, amin tapodunk,

nem a miénk a gyár, amiben robotolunk,

nem a miénk a villany, energia;

s ha így megy tovább, a víz se lesz miénk:

ami lecsorog kiszáradt ajkunkon.

(Megjelent: Kapu 2008, Bécsi Napló 2011)

Bedrótozott szinglibébi dala

Fölsejő nyárközépi emlék: a kétezer éves város pasztell kő főtere, csobogó szökőkútjai. A hála keresztje mellett felállított koszos-vajszínű sátor, a Lamantin Jazz Fesztivál. Hunyorgó lámpák alatt régi polgárházak olvadnak össze lábukhoz bújt üzletek villogó-tarka kirakatával. Felajzott tömeg virtuóz játéktól hull extázisba, mozdul ütemre, a gitár, az ütösök s a szaxofon taktusára, átadva magát a közös gépszíjon rángás Margaritakoktél-bódulatának. Ezért tűnik föl a fonott-fém székében mereven üldögélő lány. Mézszőke hajú Hókirálynő! Körötte kódolt ritmusra vonagló testek. Nincs reakció. Liliom ajkai cipzárként összezártak. Türkizkő szeme homályos dimenzióba réved. Füléből vékony műanyag szál szalad a derekára erősített kerek lejátszóba. Hiába lázít odaát a szaxofon érces hangja, márvánnyá kövült a test. Rézvezetéken jut az elmébe rideg rap-áhitat. Deres ikonokról néznek ily üres arccal meghasonlott angyalok. Bedeszkázott ablakú házban: foncsorozott szemek mögé bújt lélek. Izzadhat Tony Lakatos; parányi plasztik hangszóróból nem hallik más, csak a bedrótozott szingliélet magányos dallama. *(Megjelent: Együtt 2010)*

Utak a kétezer éves városba

I.
Északról közelíteni a kétezer éves várost olyan, mint pirkadatkor átkelni a Heszperidák kertjén gyantaitatú erdők, déli lankák szőlőtől vöröslő tőkéi között, évszázados gesztenyefák árnyai alatt.

Szent Vid misztikuma, bronzkori emberek telepe.
A falvak gombaként nőnek: kábelt kötegelő osztrák,
üvegcsét gyártó helvét, fémiparból tollasodó magyar
tőkések adóiból fényesített települések.
Termékeny földjén hazai és germán kertészetek zöldellnek.
Tiszta időben odalátszik a betontenger.
Kommunista festő nevét viselő munkáskaszárnyák.
Előbb a senkiföldje: a kétezer éves város határában,
volt téesz-major helyén, különös szentély nő ki a fűből.
Anyag és forma az Óperencián túli új városok
acél, üveg, beton palotáira hajaz.
Szabályos vonalak, ében és homokszín keveréke.
Tiszta, légkondicionált gondolat. Füstszínű üvegen
tetszhalott napsugár. Kamera pásztázza az udvart.
Előtte hódolni vágyó hívek sora. Elegáns öltönyben,
visszafogott stílű kosztümök: „a burzsoázia diszkrét bája”.
Ám egy pillantás a parkolóban álló limuzinok,
terepjárók szekérhadára, arcon legyint az igazság:
benn az establishment Istene trónol marhabőr vezetői székekben.
Ama Isten – kit Mammonnak is hívnak – templomának
ablaktáblái fölfalják a fényt. Helyette áldozati arany
sápadt sugara világlik a kalmár-hit székesegyházában.
Bebocsátásra váró urak s úrhölgyek gyülekezetét nézve
nem látni, csak szürke arcokra írt bankszámla-kivonatokat,
súlytalan lelkeket, mert „Ők a kitömött emberek!”...*

II.

Délről közelíted a kétezer éves várost: ősi rumi úton teszed.
Balról bókoló repce, napraforgó: bioetanol-alapanyag mező.
Jobbról szalmasárga fű, hamis ciprussövény smaragdja.
Olajszínű sorházakhoz vezet száraz virággyásos vonala.
Távol, Szőlősnél szűkülni látszik az út.
Szürke építmények a járdaszegélyig szaladnak.

Dohos forráság cseréli kertek almaillatát.
Tornácós parasztházak, fakó, kocka idomu
szocreál épületek közt piramisba rakott téglá.
Ennyi maradt az öreg templomból.
Az út, mint szőlőprés garat-szája, kitágul.
Körforgalom, Gyöngyös-patak, örökzöldek, nyitott kapu.
Az új katolikus templomé. Kevés szentélyről
mondható el: szép, mint a siófoki- a Makoveczé!
A szőlősi templom vas és cement, ős-mintájú harangtorony.
A fény vallása nem betonbunkerbe való!
Az üvegfalon átáradva ragyogó színekre bomló;
Isten és Ember: teremtő és teremtett kaleidoszkópja.
A kavicson lépdelve a négysávúvá duzzadt útra nézek.
Délután van, egy óra. Zsúfolt Ikaruszok szállítják a vidékieket.
Jámbor biorobotok nyáját, multinacionális csarnok-karámokba.
Lötyögő csuklósok közt, rozoga biciklin hollóhajú,
szénszemű asszony pedálozik. Kortalan arcán fegyelem.
(Lehet harmincéves, negyvenes.) Izmos lábai tartják
a körötte füstölgő leviatánok iramát.
Világos a bőre - mint sokuknak itt a nyugati gyepűn -,
ám tagadhatatlan a rassz: roma nő.
Ahogy a templom közelébe ér, megbicsaklik a kerékpár.
Szél kuszálja meg éjszín haját, elengedi a kormányt.
Fittyet hányva a forgalomra: *fölnéz, keresztet vet, arcán áhítat.*
S toványikorog a kétkerekű, nyomában metálszín áradat.
Légy áldott, Mária-arcú cigányasszony! Lelkembe szőtt nyári pillanatot!
*Te bizonyosság: Jézus vallása örökké él a szikkadt dél kék ege alatt!**

* Idézet T. S. Eliot „Az üresek” című verséből (Fordító: Vas István)

(Megjelent: *Együtt 2011*)

Az emlékek hídján

I.

„Acél, üveg és betonfalak közé gyömöszölt, gyűszűnyi parkon legeltem a szemem. A még mindig foghíjas Nagy Épület előtt haldokló, nyárutóról itt felejtett szalmasárga folton. Nézem és emlékezem. Fáíró sápadtan lóg alá a sok levél, mint megannyi fakó érme a Népek Múzeumának porlepte üvegvitrinében.

Ma valamiért szerencsétlen, fintorgó arcát mutatja felém ez a park. A maroknyi, szívós növénytestet zord kőskatulyába szorító Városról nem is beszélve: fehér járdáin esetlenül csoszognak az emberek puha cipőbbe bújtatott lábai, hatalmas, hatszögalapú építményeit végtelen szomorúság szürke párája fátyolozza, máskor vakítóan ultramarinkék egén bágyadt, vaníliaszínű felhőseregek masíroznak át. Nem tudom, nem értem, miért ilyen ma világ?

Épp olyan, mint akkor...

Megróbálom jókedvemet visszahívni: erőltetve dúdolni kezdek, hiába! Idegen anyagként peregnek le a vidámra formált hangok a pergamenszínű falakról és a viaszsárga arcokról, megbotlanak a hamuszín sarokkövekben, és erőtlenül elnyúlnak a dohányzöld trafik előtt.

Épp úgy.. eh, de mit is írok? Hisz ma két és fél évtizeddel többet írunk! Istenem, már huszonöt év, egy évszázad negyede illant el azóta törékeny lepkeszárnyakon!..”

(Részlet Ivan Zvonkij író elbeszéléséből. Kelt: hv. 15-ben, Novo Uralszk városában.)

Jean Kerr önkéntelenül is a Híd felé vette az irányt. Zsebre dugott kézzel, flegma képet vágva ment, s csak lelkében belül emésztette magát. A Kristály falatozó mellett bandukolt el, amikor elébe lépett egy férfi: napbarnított arcú, ősz hajú, sovány ember.

- Hello, Cyprienn! - köszöntötte. - A „Kristiből” jössz? Megint súlyt emeltél, öregfiú?

- Üdvözöllek, Jean! Onnan jövök, és nem lehetett nehéz kitalálnod, hogy ittam! Mi mást csinálhatnék, tán imádkozzak? Egyébként semmi bajom! Látod?...Hukk...Hát te, hová csörtetsz ilyen elszántan, csak nem verekedni? Mert ez esetben bízvást számíthatsz vénülő barátod kardjára, angárd!
- A Hídhöz megyek, Cyprienn.
- Szóval oda? Egyre többet mész... Nem lesz ennek jó vége! - a férfi rosszállóan csóválta meg a fejét. - Patrick is így kezdte, aztán nincs egy hónapja, hogy úgy vágta le a kötélről...
- Igen, egyre gyakrabban...- sóhajtott Kerr, válasz nélkül hagyva társának utolsó szavait.
- Megengeded, hogy veled tartsak? Rég jártam arra...
- Ha nincs más dolgod, gyere nyugodtan!
- Nincs dolgom, nekem sincs...

Nem kellett sokat gyalogolniuk, hisz minden út oda vezetett, és minden sóhaj felé szállt. Előttük állt a Híd, a szikrázó, néma feszület, ami összekötötte a háborgó Idő távolodó partjait. Rubinszínű fémpántjai közt ezer és ezer „velencei tükör” csillogott, a város felől nézve legalábbis annak tűntek a Nap tüzétől villogó lapok.

A két férfi megtorpant a zöld-fehér csíkos őrbódénál. Felmutatták a műanyag kódlapokat, s mentek tovább. Az őr - javakorabeli, pirosposzsgás arcú ember - hosszan nézett utánuk: szemeiből szájalom sugárzott.

II.

....A Híd közelében más a világ! A levegő úgy csörgedezik a légutakban, mint a hegyekben a frissen olvadt, kristálytisza erecske. A smaragd-zöld fűvet nem nyomorítja fekete füstfelhőből ömlő bűzös savas eső. Egész évben viruló virágok közt végtelen tavasz uralkodik!...”
(Részlet Karl-Heinz Stifter publicista cikkéből. Készült: hv. 15-ben, Neu Rheinstadt városában.)

Fent a Hídon elváltak útjaik. Lehunyt szemmel, múltba meredő agyával erősen koncentrálva ment ki-ki a saját sorsa felé.

Jean Kerr, mint annyiszor, néhány lépés után megállt, nem bírta tovább türtőztetni magát, s kinyitotta a szemét. Ezúttal sem csalódott. A körülte csillogó-villogó tükörvilágból bájos bronzszínű arc mosolygott vissza, a nagy melegbarna szemek vágyakozva és hívogatóan néztek rá. Ez a pillantás körbefonta, szomjas lelkére édes nektárt csepegtetett, a szíve átforrósodott, remegett a türelmetlenségtől! Pedig tudta: néhány percig várnia kell, míg rideg világából elő nem lép az imádott lány. S eljött ez a pillanat is, ott állt előtte a hús-vér ember!

Finom ujjak siklottak végig a férfi borostás ábrázatán. Fájdalmas hangon felhördült, s a karjaiba zárta a lány testét. Kiszáradt ajkukon vad csókká forrtak a régóta sóvárgott, becéző szavak.

III.

.... Nincs szebb látvány a szerelmeseknél! Nincs boldogabb érzés annál, mint amikor a Kedves lány halmi közé fúrhatod gondoktól terhes kőfejed!

Ilyenkor megváltozik körülte a világ. A nap sugarai folyékony aranyként csorognak a vén Földre. Eggyé olvadt, ezüstoffényű lelketekben ősi nóta búg fel. Ezt dalolják az élettelen tükörfalak, hegyek nőnek ki hangjaira: hósipkás, fenyőillatú bércek! S parányi rétjeiken margaréták, nefelejcskek és harangvirágok tengerében lángoló szerelmetek hempe-reg! S amikor úgy érzitek, hogy az idő kimerevedett, és tiétek ez az örök pillanat: az égbolt sötétedni kezd... lassan - fájdalmasan!.."

(Részlet Roger Unegualhed költő naplójából. Kelt: hv. 15-ben, New Oklahomapolis városában.)

A lány búcsúzóul, megcirógatta Kerr szőke, erősen gyérülő haját.

- Elmész? Mindig ilyen korán... Kegyetlen vagy! - a férfi hangja hamisan csengett.
- De édes, hát nem látod? Eljött értem, itt van az este. - a lány szemében békésen megfért Kerr kerek arca, s a végzetes, csendes szomorúság.
- Szeretlek, Trinquet! - suttogetta a férfi.

- Én is szeretlek, Jean, nagyon...

Az ujjak még egyszer, kétségbeesetten, egymás felé nyúltak, ám Kerr a meleg, finom kezecke helyett csupán a jéghideg, szürkén ásító tükröt érintette.

Darabig még várt a csodára, a soha be nem következőre; majd lehajtott fejjel elindult vissza az őrbódé irányába. A tüdeje szagatottan, sípolva vette a levegőt. Érezte: az évek múlásával a feledés feltartóztathatatlanul az elméjére telepszik. Rettegett attól a pillanattól, amikor a természet csúf játéka végleg elveszi tőle Trinet-t - az utolsó szalmaszálat, amibe görcsösen belekapaszkodhat az unalomig áhítatos, rideg világban. Lehet, nem is a háborúban rég elveszített kedves iránt érzett lobogó szerelem, hanem a magánytól való eszelős félelme hajtotta ide a Hídra - ahogy Cyprienn megjegyezte: „egyre gyakrabban”...

A homályban alig ismerte fel a barátját, lent állt az egyszínűvé fakult deszkafalnak támaszkodva. Halkan megkérdezte tőle:

- Itt voltak?

- Itt.

- Mind a négyen, a kis Julie is?

- Igen, ő is... - a válasz mintha nem is az ősz férfi szájából jött volna, hanem valahonnan nagyon mélyről, mélyebbről, mint a lábuk előtt heverő kövek, úgy hangzott, mint a sírból feltámadó éjféli suttyóság, az enyészet utolsó sóhaja.

Az őr krákogásba fült köhögése reszkettette meg a két ember közé telepedett, keserű csendet. Az étellel teli hang visszarántotta gondolataikat, vissza a saját dimenziójukba. Ólomrudakként nehezedő lábaik parancs nélkül indultak az ösvényen lefelé.

Ahogy alant az aszfaltút mentén sorakozó lámpák fénykörébe értek, Cyprienn fásult mozdulatai megdermedtek. Hátrafordult. Tekintetét a Hídra, a még így, feketébe öltözve is impozáns építményre szegezte. Kerr tisztán az alkohol tüzetől vörösen égő szemeket s a gyöngyházfényű keretet látta, amit köréjük fontak a hirtelen feltörő fájdalom könnycseppjei.

Tudta, mondania kellene valami vigasztalót, buta közhelyet, bármit, csak megtörni a szörnyű némaságot, mégsem jutott át hang cserepessé szikkadt, összepréselt ajkain. Tehetetlen és egyedül volt ő maga is. Épp úgy, mint abban a negyedszázaddal korábbi pillanatban, amikor - az űrből visszatérve - a lábai előtt látta heverni a földig rombolt Párizst, ifjúságának, szerelmének elveszített városát.

Vigasztalás helyett esetlenül megveregette az ősz ember vállát. S elindult a fejét békés álomra hajtó település - az egykor büszke metropolisz szomorú utódaként tengődő - Új Párizs felé.

IV.

...Immáron tíz éve annak, hogy az Új Föld Egyesült Államai (a Rómannféle gondolat-materializátor elvét, valamint a parapszichológiai bizonyos eredményeit felhasználva, anyagi és szellemi erőforrásaikat nem kímélve) felépítették bolygónkon az Emlékezés Hídjait. Öt esztendővel a Harmonikus Világrend megszületése, s tizenöt évvel az Utolsó Bolygóközi Háború befejezése után... Áldott legyen érte az Úr nevel..."
(Részlet XV. Pius pápának az Új Föld Egyesült Államait kormányzó zsinat elnökének békenapi beszédjéből. Elhangzott a harmonikus világrend 15. esztendejében, Nouva Vatican szent városában.)

(Megjelent: Android 1993)

Pusztas ország*

I.

A szennyvízzel, rothadó hulladékkal borított, hiányos macskaköveken közelebbről hallatszott a dróttal összefűzött bocskorok csattogása. A málló, kormos falak közt keskeny nyílást fedezett föl. Egy sikátor bejáratát! Épp oly bűdöset, dohosat, mint a többi volt körötte, ám ez talán a megmenekülést rejtette! Gyorsan befordult. Tüdejében mintha égő sörényű lidércek száguldoztak volna, fuldokolva szívta magába az

áporodott levegőt. Mögötte a kiabálás távolabbról hallatszott... Talán sikerült egéruat nyerni! Ruhájának ujjával letörölte homlokáról a verítéket.

De reménye nem tartott tovább néhány percnél. Üldözőinek fáklyái izzó kardként hasították a homályt. Dühös ordítás, fegyvercsörgés jelezte a közeledtüket.

Futásnak eredt. Lábizmait összerántotta a görcs, s a szíve vad dobogással jelezte kimerültségét, szaladt tovább. A válla fölött hátrapillantva meglátta a részegen imbolygó fáklyákat és a fényüknél villanó kardokat. Megbotlott egy kiálló utcaköben. Szétfröccsent körötte a langyos pocsolyalé. Nehezen tudott lábra állni; karjával kaszáló mozdulatokat téve, fájó bal lábát maga után húzva bukdácsolt tovább. Üldözőit csak két tucat lépés választotta el. Tisztán hallotta az idegen, gyorsan pergő szavakat. A férfi kiérezte a halálos fenyegetést.

Az utolsó pillanatban vette észre a falat. Omladék halmozódott föl lábánál, sokkal magasabb volt annál, semhogy a férfi elérje a tetejét, és átmászhasson rajta. Zsákutca!

Fellángoló dühében ujjait a penészes vakolatba fúrta. Indulata lecsillapodott, hátat fordított a falnak. Előtte bunkókkal, láncos botokkal felfegyverzett sokaság zúgott. Kíméletlen tekintetükből semmi biztatót nem tudott kiolvasni. S csak jöttek feléje kegyetlen lassúsággal. Az élen állók karnyújtásnyira voltak. Husáng emelkedett a levegőbe, kiáltását őrzöngő üvöltés nyomta el:

- Ne bántsatok! Ne bántsatok!

Kende felébredt rémisztő álmából. Ruhája átizzadt, haja csapzottan hullt a homlokára. Kézfejen kidagadtak az erek, amint a durva szövésű pokrócot markolta.

II.

- Szedd össze magad, Raven! Felgyógyultál, nincs helyünk a számodra. Láttad, hogyan kell mankóval járni? Itt van, fogd és gyakorolj! Ha szorgalmas leszel, épp úgy tudsz majd szaladni, mint a lábtörésed előtt. Néhány hét, és kimehetsz apád mellé a pásztorokhoz

dolgozni. Ne hálálkodj!... Vár még valaki? ... Ah, ismét eljöttél, kis cafka! Ugyanaz a nyavalya, mint a múltkor? Itt ez a zacskó, teli fehér porral. Úgy vigyázz, az utolsó adag! Jobban nézd meg, ki mászik rád! Gyógyszer nélkül a kórtól aszott és vörhenyes lesz a bőrod, s nem kellesz majd a kutyának sem!... Mit művelsz? Megmondtam, itt nem kell fizetni, húzd fel a szoknyádat, és tűnj el!... Phú!... Ki a következő? Maram? Jó színed van! Már nem látsz minden dúnén sárkányokat? Nem kell bedőlni annak az ostoba kuruzslónak! Still bátyád hogy érzi magát? Az amputálás után nem kínozza a fantom fájdalom?... Hogyan?... Meghalt... Mikor történt? Miért nem szóltál? A sámán kezelte... A villám vágná ketté azt a balfácánt! Csak kerüljön a kezem közé a vén ördög! Kitekerem a nyakát!... Maram, most hazamész, a szüleidet nagyon lesújthatta a bátyád halála, segítened kell nekik! Itt egy kevés olaj. Apádnak a múlt hónapban megígértem, hogy szerzek... Este pedig próbálj nyugodtan aludni, megígéred? Isten legyen veled!

A töpörödött, barna bőrű legényke földig hajolva farolt ki a sátorból. Kende egy ideig hallotta bizonytalanul kacszázó lépteit; fáradtan leült a kis zsámolyra. Letörölte izzadó homlokát, és a koszos gyolcsalmot a sarokba lökte a többi kétes tisztaságú s szagú hulladék mellé. Hirtelen felállt, erős szédülés lett úrrá a testén. Hetek óta érezte: baj van az egészségével. Mintha gonosz koboldok szállták volna meg a szervezetét, belecsimpaszkodtak az izmaiba, amittől a legkisebb mozdulat is hasogató fájással járt. Szerencsére nem várta odakint több beteg, nem volt tanúja a rosszulletének. Így lássák a gyógyítót, aki a saját nyavalyáival sem tud megbirkózni!

A sátortól néhány lépésre - éles, opálszín kövek közt - patak csordogált. Foltos hullámai hívogatóan mágnesezték Kende napégette bőrét. Boldogan mártotta tenyerét a langyos habokba, s a mosakodás illúzióját élvezve lötyyintette arcára a zavaros folyadékot. Az egész napból ezt a rituális pancsolást várta legjobban. Ilyenkor úgy érezte, hogy nemcsak a teste szabadul meg a ráragadt portól, hanem a lelkéről is sikerül lemosni a keserű sárröggként hozzáragadt emlékezést. A kitörölhetetlen, Tudásnak nevezett mocskot...

III.

Kende az orvosok céhébe tartozott. Lélekdoktor volt, ám az elmaradt sivatagi porfészekben kénytelen volt fogat húzni, lázat csillapítani, töréseket, ficamokat, csatában, vadászaton szerzett sérüléseket gyógyítani. A lelkekben támadt sebekre alig maradt ideje. Nagy szükség lenne arra is! - sóhajtott fel mind gyakrabban. S ahogy közeledni érezte férfikora delének végét, úgy kapta rajta magát mind többször, hogy gondolatai a múltban kalandoznak. A kemény munkával telt napok után egyre gyakrabban emlékezett a diákkor boldog napjaira, a Nagy Maral tanítványainak maroknyi, lelkes csapatára. Az együtt töltött évekre s a pillanatra, amikor szétszéledtek a világban, hogy a Pusztítás utáni bűnben, nyomorban fetrengő, járványoktól szenvedő fajuknak a segítségére siessenek! Ha másra nem, legalább a lélek évszázadok óta be nem hegedő sebére nyújtsanak némi gyógyírt. Ehhez a mítoszokkal körülszótt, a tömeg által babonás félelemmel tisztelt lélektant, a pszichológiát hívták segítségül. E gyógymód eredete a régmúltba, a Pusztítás előtti idők ködébe veszett, de értőinek utolsó csoportja megpróbálta előráncigálni a csendes feledés fátyla mögül. Ezt a tudományt csak imitt-amott alkalmazták, csalók, kontárok, szemfényvesztő sámánok „hipnotikus varázslatai” piszkították be hírnevét. Az igazi tudós pszichológusok más-milyenek voltak, s közülük is a legnagyobb, a legtehetségesebb Samádhí Maral volt! Nem ült a babérjain, a jó módú kliensek pénzén élőködve, hanem az ősi Budah külvárosainak nyomornegyedeiből jó képességű gyermekek tucatjait vette maga mellé, s oktatta őket előbb a betűvetésre, majd olyan titokzatos tudományok rejtelseibe avatta be az ifjakat, mint a matematika, a vegytan, a biológia és legfőképp a lélektan! A tanítványok egy része, amint magába szívott némi felületes ismeretet, megszökött és a világ poros szavannáin kóborolva mágusként, kuzuzslóként, méregkeverőként kereste meg a kenyerét. Ám a többség maradt, és kijárta az iskolát. Ők lettek a Halódás Korának utolsó lélek-doktorai. Megvetett, kiközösített emberek! Az öngyilkosságba kergettettek, a megháborodottak... Kevesen bírták olyan sokáig cipelni a Terhet, mint Kende. Neki talán szerencséje volt, amikor Maral ide a déli si-

vatagba küldte. Itt az emberekből a civilizáció parányi szikrája is kihunyt, arra sem voltak képesek, hogy a közülük kiváló, különb sorstársuk ellen áskálódjanak, vagy elpusztítsák!

Ismét tompa szúrást érzett a fejében. Az előző éjszaka rémületes álma végigkísérte napját, fájdalmas látomásként öltött alakot az elméjében. Mintha nem lett volna elég baja!

Arra eszmélt, hogy szájában a patak olajos pocsolóízét érzi. Nagyot horkantott, s kiköpte az émelyítő folyadékot. Karcsú árnyék nyúlt az ő robosztus árnya mellé. Hátrafordult, s feltörő örömmel nézett le a lányra. Ilka állt mögötte, s csillogó szemeit várakozóan rászegezte.

- Kész a vacsora, Kende bácsi! - hangja idegen lágyssággal rezgette meg a gyorsan hűlő levegőt.
- Jól van. Végeztem, mehetünk, kislányom - dörögte Kende, s elindult a Gyógyítás Háza mellett terpeszkedő, sárga bőrökkel borított építmény felé.

Itt laktak ők ketten. Ilka nem volt a férfi édesgyermek. Négy-öt éves csöppség lehetett, amikor Kende rátalált egy barnák kereskedő karavánjának holttesteinek közt. Akkor sem tudott magyarázatot adni arra, miként maradhatott életben a gyenge kisgyermek, amikor a karaván felnőtt férfitagjai úgy hullottak el az éhségtől és a szomjúságtól, mint Budah városában nyáron a falevelek.

... Kende hevesen megrázta kócos üstökét, hogy kiverje fejéből a buta gondolatokat. Hagyni kell békében porladni a múltat! Az egykori apróság mára csinos, okos lánnyá serdült!

A szűk konyharész tetejéről rozsdás dróton mécses lógott alá. Alatta simára gyalult faasztal állt - felbecsülhetetlen kincs a sivatag-világban -, két székkal. Fehér vászonterítő borította az asztalt, közepén piros virágképekkel díszített agyagtál állt, mellette egy-egy fatányér és fényes rézkanalak heverték. A rend s a tisztaság, a pusztai környezetben gazdagnak tűnő „étkezéslet” egy pillanatra a régi, budahi vacsorák hangulatát idézték föl Kende emlékezetében. Mosolyogva szagolt a levegőbe.

- Micsoda fenséges illat! Csak nem...babfőzelék?
- Igen! Egy házalótól vettem szakajtónyi szárított tarkababot.

- Ügyes voltál, Ilka! De fertőtlenítetted?
- Igen... Megmostam a furcsa porban, ami sötétvörösre festi a vizet, ha beleszórom.
- Akkor ne is húzzuk tovább az időt! Aki nekünk ételt adott, annak neve legyen áldott! Ámen! Jó étvágyat, kicsim!

Ilka megpróbált rosszalló pillantást vetni a férfire. Ám látva, hogy farkasétvággal tömi magába az ételt, felkacagott. Az asztallapra könyökölve, állát tenyerébe tartva figyelte Kendét. S hallgatta, amint a fejük fölött a mécses gyér fénykörén túl döngicsélni kezd néhány sivatagi bogár.

IV.

Kende jóllakottan leheveredett. Elméjét számumként ragadta el a ki-merültség. Hiába ellenkezett, a fáradtság erősebb volt akaratnál: tudata elmerült az álom sötét tavába... a vén Maral és tanítványai a nyugati Gigász-hegység lábánál álltak, egy ősi romváros előtt. Kende oszlopokból álló, a leomlott betonfalaknál is régibb kőszentélyt pillantott meg. Repedezett homlokzatán felismerte a Pusztítás előtti kor rúna-betűit. Lehajtotta a fejét, lassan tudott erőt venni a felindultságán. Fölötte a sivatagi légben vibrált a felirat: COLONIA CLAUDIA SAVARIA... De nem merte ráemelni a tekintetét.

** Weöres Sándor fordításában T. S. Eliot „The Waste Land”-je.*

(Megjelent: Kláris 1997, Fövény 2008)

Csillagromboló éjjel

- Ébresztő, föl! Riadó! Első szintű harckészültség!
- Irány, kettessel, a fegyverszoba! Kezelők viszik a lőszeresládát, bemérők a girotájolót és az éjjellátót, kidolgozó és a rádiósok az ESZG akkumulátorokat! Gyorsan! Az udvaron sorakozó!

- Százados elvtárs! Az egyes, kettes és hármas számú üteg állománya felsorakozott!
- Köszönöm. Elvtársak, ez nem szokásos éjszakai gyakorlat. Felolvasom a honvédelmi miniszter elvtárs parancsát: a Varsói Szerződés országait támadás érte! Hazánk a testvéri szocialista országok oldalán hadban áll! Parancsom szerint, a hadászati hadműveleti alakulatok mérjenek megsemmisítő csapást a behatoló ellenségre!
- Honvédek! Hallották a parancsot! Irány a hangár! A harcjárművek, ütegek szerint, fél óra múlva a laktanyakapunál sorakozzanak!

- Kezelők, jelentést!
- Százados elvtársnak jelentem, a kilövőállványon a rakéta élesítve, levegő és elektronikai kábelek lecsatlakoztatva.
- Bemérők!
- Százados elvtársnak jelentem, földrajzi koordinátáink meghatározva, az adatok leadva a vezetési pontnak.
- Kidolgozó!
- Százados elvtársnak jelentem, a törzsütegtől kapott meteorológiai adatok, az indítandó rakéta paraméterei, a bemérők által mért saját, illetve a törzsütegtől kapott célpont-koordináták alapján az ESZG megadta a kilövési számokat! A rakéta indításra kész!

- Merre vagy, Zimonyi?
- Itt fekszek melletted, köcsög!
- Sötét van... Láttál már éles indítást?
- Láttam.
- Mikor? Én még soha...
- Mert szófosó, kopasz gyík vagy! Tavaly Schneiderrel és Szegfűdombival ott voltunk a Bakonyban; a tataiakat ellenőriztük.
- Milyen volt?
- Fogd be a pofád!
- Tényleg nagyot szól?...

- Rossebet! Az első ütemnél alig csúszik le az állványról, pillanatra olyan, mintha megállna a levegőben. Azt hinnéd: rögtön lelöttyen, mint a fűtyid, amikor a Nikivel próbálkoztok...
- Anyád!... Utána, mi történik?
- Beindulnak az oldalfúvókák. Orsóalakban kezd pörögni a rakéta, aztán a tonnányi szilárd hajtóanyag kisül: na akkor leég minden...
- Remélem, Szegfű lezárta a csotri szélvédőjének a spalettáit.
- Mit számít az? Most élesben megy: ha kilőttük, akkor pucolás! Kábé negyedóra múlva jön a válasz-csapás!
- Cseszd meg! Olyan közel vannak az amcsik?
- Mit tudom én? Kérdezd Schneidert, ő a kidolgozó!... Hé! Sváb, merre sunnyogsz?
- Itt mögötted! Mit szívatod a rüszüt?! Még idecsinál az orrom alá!
- Haha! Legalább azt áruld el: milyen messzire lövünk? Nyolcvan-száz kilométer a hatótávolság; ezen belül van a célpont?
- Nem ez a gond! Az üteg föld-föld rakétás, nekem meg fölfele kellett számolni!
- Micsoda?
- Tudtam! Jönnek az F117-esek, nekünk annyi!
- Kopasz, kuss! Schneider, ezt hogy érted?
- Ahogy mondtam, fönn van a célpont! A fej is A-jelzésű...
- A fenébe! Az két kilótonnás atom! De nem láttam szerelőket a fejen dolgozni...
- Valami történt a ruszki helikopterrel, ami idehozta volna... Nem tudom: talán a Holdba lövetnek az elvtársak.
- Fiúk, nézzétek a csillagokat, felhősödik!
- Nem felhő az, gyík! Úristen! Valami fekete monstrum!
- Csönd! Megjött a tűzparancs!

Az éjszakát hirtelen váltotta föl a virradat. Szél támadt, ami derék-szögbe hajlította a fákat. Aztán lecsapott a mindent felégető forróság.

(Megjelent: Lant 2011)

Harc a tanyán

A szűnyogháló szűrte fény kavargó porszemeken tört meg. A padlás-szoba szegletében, modern íróasztal mögött, nyakig gombolt polármelegítő lányka üldögélt. Tejfehér arc, erekkel szőtt márványszerű kézfejek, vállára hulló üveggyapotszínű haj, a félhomályban rőten villanó szemek bizonyították: nem egy hétköznapi gyermek.

Hardin Tina képeskönyvet forgatott. A lapokon Afrika állatvilága elevenedett meg. A kislány unalmas búzamező s bárgyú háziállatok közt élte meg első tíz évét, heves érdeklődést mutatott a fekete kontinens változatos flórája és faunája iránt. Apja, Hardin Sámuel, fölismerte: Tina figyelmét lekötni annyit jelent, mint mentesíteni a gazdaság jószárait a pajkos gyerekcsínyek sokaságától! Az albínó kislány legszebb emlékeként őrizte azt a nagy-budapesti látogatást, amikor a szülei elvittek a híres Városliget állatkertjébe. A tömegből jött kíváncsian vizslató pillantások sem érdekelték: élőben láthatta az addig csak képeken és filmekben csodált lényeket...

Tina merengését hirtelen fölbukkant megérzés szakította félbe. Délutáni csönd ült a tájon, ám szinte „tapintható” volt a feszültség! A tanyaépület ablakai megrázkódtak a robbanástól! Tina előbb érezte, mint látta a gabonaföld felől rohamozó fegyvereseket, az elmék kegyetlen vibrálását!

„Apát akarják megölni!” A kommandósok kiszaladtak a házból. Ezért küldték ide, erre vártak négy napja, mégis meglepetésként érte őket a nagyszámú fegyveres támadása. Két kommandós a kapunál óvatlanul beleszaladt a gépfegyver sorozatba. A harmadikat a terepjáró vezetőülésében érte a lövés. A maffia emberei elérték a tanya téglakerítését. A kapu roncsain taposva rontottak az udvarra! Vad kézitusa kezdődött. A támadók négy, a rendőrök még három embert veszítettek. A gazfickók agya forrt a diadal érzésétől. Pár gyűlölt antiterrorista kommandós állt ellen a sokszoros túlerőnek. Tina a vérszomjas gondolatok kavargása közt is ki tudta venni egy rettegő ember emócióját.

„Apu elbújt az alagsorban. A kazánházban rejtőzött el!” Most már tudta: Hardin Sámuel együttműködött a Gazdasági Rendőrséggel, s a fegyveresek megtorolni jöttek az árulását! ...

A harc eldőlni látszott, bár az életben maradt csapat keményen állta a sarat! A padlásszoba ablakához közel középtermetű, szikár, beesett arcú, húsos orrú férfi küzdött. Tina észlelte a férfi elméjéből áradó féktelen érzelmet: az ölés örömét! Szemeiben örület; hátát a bejárati ajtónak vetve automata-pisztolyával osztotta a halált. A lövedékek elől ördögi ügyességgel kitérve tüzelt újra hajszálpontosan. Akár a leopárd, a félelmetes dzsungel gyilkos: élvezte az élet kioltását!

„Párduc! Ez lesz a neved!”- sóhajtotta.

A „párduc” mellett üvöltés harsant. Zömök férfi rontott elő a felrobbant kézigránát füstje mögül. Zöld trikója alatt a futástól rángatóztak az izomkötegek. Kezében gépfegyver döngött: ezzel tartotta sakkban a banditákat. Aki a közelébe merészkedett azt egyszerűen elsöpörte rohamával!

Tina az elmúlt napokból emlékezett rá: élvezettel falta édesanyja főztjét, palackszám gurította le a torkán az apja féltve őrzött ó-borát; rekedtes nevetésétől zengett a gazdaság. Agyát érintve az egyszerű érzelmeket olvasott ki a kislány fürkésző tudata: a boldogság együgyű vágyát, a fellobbanó fékezhetetlen harag hullámain. A harcban olyanok voltak a gondolatai, mint egy rinocéroszé: letiporni, felnégyelni az ellenséget, aki megzavarta a hétköznapok békéjét!

„Te Rinó vagy!” - kuncogott, bár a „rinó” elől szétfutó zsoldosoknak nem támadt nevetetnékje. A menekülőkre közben egy golyóálló-mellényes kommandós vette magát. A kislány felismerte az alakot: a tanyájuk „megszállásakor” - kissé pimaszra sikeredett válaszáért - arcul legyintette. Átlagos magasságú, karcsú ember volt. Nőies vonásain megvető mosoly. Szemében nem fékezhetetlen düh szikrázott, nem örület égett, hanem kiszámított kegyetlenség! Ez tette félelmissé az egyébként szimpatikus ábrázatát.

Tina nem mert „kutakodni” elméjében; megrémítette a kérlelhetetlenség, ami pokoli tudatból áradt.

„Sakál! Ő a sakál! A hullarabló sakál...”

A „sakál” lézertávcsöves puskával egyenként terítette le a fejesztve menekülőket. A zsoldosok véres, élettelen húskupacként heverték a nyírt fűvön. A negyedik túlélő lépett hozzá, s határozott mozdulattal kivette kezéből a fegyvert. A kommandós fekete nadrágban, vérfoltos pólóban feszített. Baljában a „sakál” fegyverét, a másikban lyukakkal könnyített kést szorongatott. Magasabb volt a három túlélőnél, széles vállú, bár nem izomkolosszus, mint a „rinó”. Agya még lüktetett a közelharc hevétől. A kislány kíváncsian „merült el”, de amit talált, az a „sakálból” áradó emócióknál is rémisztőbb volt! A fiatalember elméjében ijesztő kivonatként kavarogtak a társain uralkodó érzelmek: a düh, az ölés öröme, a halál elkerülhetetlensége; ám mindegyre ködként telepedett a cinikus - mégis megértő -, gúnyos - ám szánakozó - érzés... Tina élete rövid tíz éve alatt nem találkozott ilyen visszataszító, mégis izgató elmével!... Megpróbált érintkezésbe lépni vele, bár az első pillanattól tudta, hogy a férfi nem részese a titokzatos képességének. Gondolatai minduntalan kitértek a gyermek fürkésző agyimpulzusai elől. Ösztönös gát akadályozta meg, hogy hozzáférjen a rendőr valódi lényét felfedő emóciókhoz.

„Kígyó!” - sikoltott fel. - Az „örök rettegés, a végtelen bölcsesség, a kiszámíthatatlan idegen...”

Elméjét oly ellenhatás érte, hogy feljajdult! Erre még felkészületlen volt, összezsugorult. Az asztal szélében próbált megkapaszkodni, majdnem magára rántotta az alkotmányt. Kivágódott a padlásszoba ajtaja. Édesanyja szaladt be zokogva. Lenzőke haja csapzottan omlott a vállára, elméjét a felindultság és kétségbeesés hullámai uralták. Magához szorította Tina pihegő testét, s elcsukló hangon ismételte:

- Meghaltak... Mindet megölték!... Magasságos, most mi lesz velünk?...

(Megjelent: Lant 2011)

A marsbéli gyermek

(A 88 éves Ray Bradbury tiszteletére)

A kisfiú suta mozdulattal toltta odább az íróasztalán szétterülő sárga fedelű füzetet és a fekete grafitceruzát. Ábrándos szemei az esti égboltra tekintettek. Az unalom fátylát egy pillanat alatt ellebbentette róluk a váratlanul feltámadt kíváncsiság.

- Anyu, melyik „csillag” a Mars? - vékonyka hangjából fokozott érdeklődés citerált ki.

A fiatalasszony meghökkenve lépett be hozzá a konyhából, ahol a robot, programjának megfelelően, nyomban átvette a házimunka folytatását: csörömpölve mosogatni kezdett.

- Az ott kicsim, attól a világító csúcsos üveg-felhőkarcólótól picit jobbra megtalálad - mutatott ki az ablakon.
- Igen, már látom! Csodaszép! - lelkesedett a fiúcska.
- Épp olyan kis pötty, mint a többi, Irth.
- Nem! Az sokkal szebb! Mama, itt idegenek vagyunk, ugye? - az automata ceruzahegyező éleset csattanva esett le a padlóra. A nő szája széle elhalványult, s enyhe remegés futott át rajta.
- Nem kisleány, nem vagyunk idegenek! Hogy is gondolhattál erre? Legalábbis te nem vagy az, hisz az édesapád földi, s te itt születted!
- Aha! De azért mégis... - makacskodott Irth. - Néha úgy érzem, nem vagyok idevaló. A fiúk a suliban olyan mások.
- Bántottak? Mondj el szépen mindent!
- Áá, dehogy... csak úgy, mások! Nemcsak külsőre. Nagyon zavar például, hogy nem tudok egy rendeset belerúgni a labdába, nem értem a játék lényegét úgy, mint Ivan vagy Bob. Pedig, egyikük sem tanult meg olyan gyorsan számolni és folyékonyan olvasni, mint én! A tanító néni azt mondta: ez a humanoid gének keveredésétől van így, vagy micso-da... Anyu, én is olyan keverék vagyok, mint Patt kiskutyája?
- Ne beszélj csacsiságokat! Mindjárt hazajön a papa, és veled együtt, hármásban, megbeszéljük a dolgot, jó?

- Ne!... Nem akarok a papa előtt beszélni erről, csak veled, mama!
- Talán félsz apától?... Tudod, a Változás kicsit megrendített itt lélekben mindenkit. Apád első osztályú űrpilóta volt, a Világállam és az Elvek iránti hűségre kondicionált parancsnok. Ő most nehezebben alkalmazkodik az újhoz, ingerültebb, sokat dohog magában, de hidd el, épp úgy szeret téged, mint én magam!
- Nem félek, csak a papa is más... Nem olyan, mint én vagyok, nem olyan, mint te vagy, anyu!

A gesztenyebarna fürtöcskék játékosan fúródtak a nő jólesően meleg ölébe. Az asszony megsimogatta a gyermek fénylő, sötét bőrű arcocskáját, és pusztit nyomott a két lehunyt, mandula formájú szemecskére.

(Megjelent: pécsi Új Hang 2008)

Örökzöld

Szellő! Hányszor jártam már veled!
Túl folyón, hegyen, széles rónán,
hullámos dombhát ormán,
sasszemem a távolba meredt.

Fényes városokban, márványhidakon
sétáltam, csörgő arany
kígyózott alatt,
csillogó fenség, pompa
mintha az ég lágy brokátból volna.

Jártam óriás-hegyek meredélyén,
tátongott alattunk halálszagú, fekete mélység,
csizmám alatt kővé fagyott jég
ropogott, mégsem féltem!

Láttam büszke, tajtékot hányó,
egyszer hideg és riasztó,
másszor langyos, szelíd tükrű,
mélységbe vesző tengereket.
Megismertelek, nagyvilág!

Hazajöttem.
Falum mellett vidám erecske
suhan a zöldellő tölgyesbe,
régii fahíd recseg rajta.

Néha felkapaszkodom egy szelíd lankára,
de a szemem nem a távot kutatja.
Víg gyerekhad szalad a kis tóra;
vadkacsa riadtan éleset hápog,
amikor csobbanva ugranak a srácok.

Itt maradtam, megkötötten,
mint az egykor híg,
folyós mész; de néha
éjjel - álmod nem találva -
kiállok a muskátlis tornácra;
s ha az éjből sejtelmes hangon susog a szél,
eszembe jutnak a víg gyalog-évek,
s vándor lelkem újra él!
A szunnyadó parázs lángra lobban!

*(Megjelent - többi közt -: Kláris 1996, Kelet Felől, Arcok és énekek
2007)*

Elhunyt Szolzsenyicin

Elhunyt Szolzsenyicin,
a legnagyobb
antikommunista író.
A legnagyobb
kommunista ország
szülötte.
Számomra: hiteles!

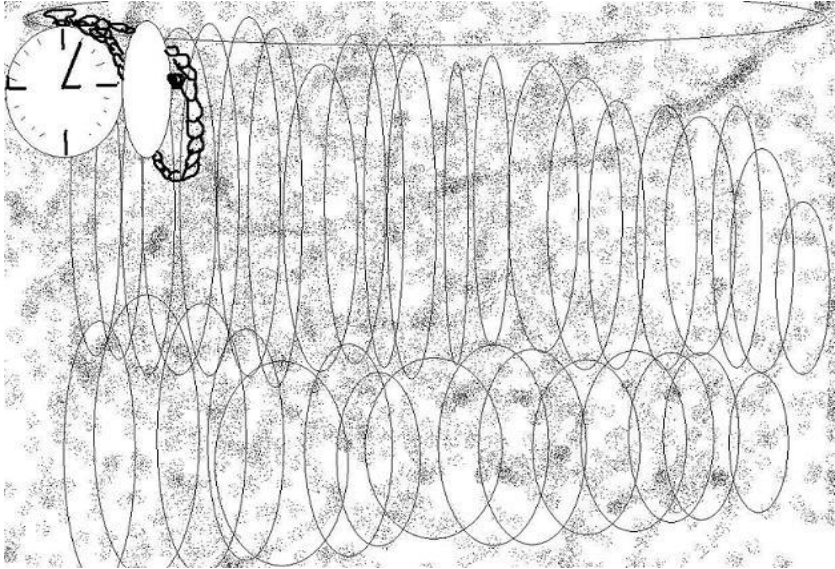
Idézet Tőle:

*„ Irodalmi sorsom nem az én sorsom,
hanem azoké a millióké, akik nem tudták
már papírra kaparni, elsuttogni, elhörögni azt,
ami a börtönben, a lágerben történt velük.”*

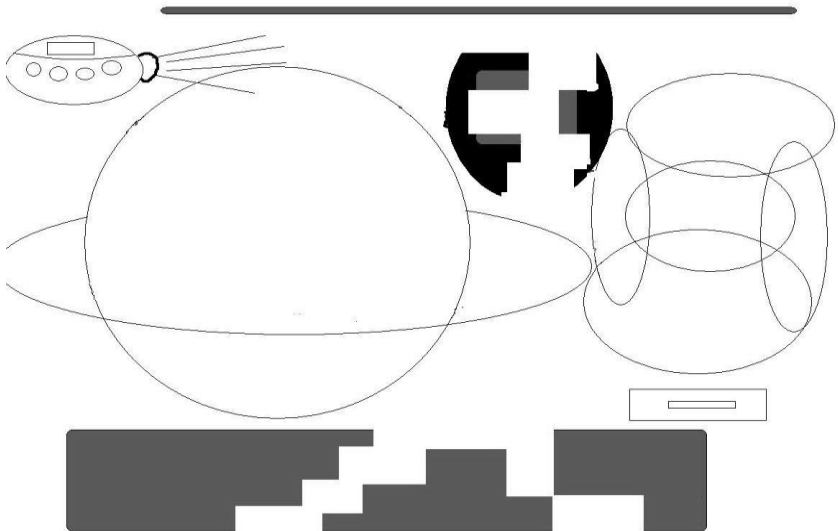
Nacionalizmusa ellenére
könyve,
a Gulag-szigetekről,
bizonyíték:
minden Eszme
értéke
megvalósíthatóságában rejlik!

S Ezméknek;
legyenek kezdetben
fennköltek,
de a poklot hozták
a Földre:
POKOLBAN A HELYÜK!!

(Megjelent: Kapu 2008)

Téridő alagutak a galaxisban (Szabó Patrícia komputeres grafikája)

Bolygók együttállása (Szabó Patrícia komputeres grafikája)

VASI SZABÓ JÁNOS - SZABÓ MÁRTON ÍRÁSAI

Abszolút nulla pont

~: a Kelvin-féle abszolút hőmérsékleti skála alappontja. Értéke: $-273,16$ Celsius fok. Ezen a hőmérsékleten a gázokat alkotó részecskék hőmozgása megszűnik. A kozmikus háttérsugárzást megmérve: az Univerzum hőmérséklete $2,7$ Kelvin. Ha az ősrobbanás-elméletnek igaza van, ez a kozmosznak olyan állapotát jelenti, amelyre az egykor több milliárd fokos világegyetem mára lehűlt. (Csillagászati kislexikon)

Álom

Abraham Herz, a Világállam polgára, a slumbervillei Egyesült Fénymotor-gyártó Vállalat 3-as fokozatú propagandistája jóllakottan tolt el magától a tényért. Rachel asszony aznap is kitett magáért! Nincs a Világállamban még egy háziasszony, aki a szokásos szójakoncentrátum fejadagból ennyi és ilyen finom vacsorát tudna készíteni!

Abraham Herz teli hassal, egy fárasztó aktatologatással elmúlatott nap után leheveredett, s elméjét rögtön hatalmába kerítette a kimerültség.

Első álmfázis: mélyálm

Fehér dunna alatt a táj.
Barna, csupasz karú fák.
Hópelyheknek szalutálnak.
Jéggé fagyott nyári harmat.
Csilingelő jégcsapok.
Bennük légbuborék vacog.

Dideregve olvasom a feliratot. Hideg van! Fagyott-halott világ vesz körül. Kékülő ujjaim végigtapogatják. Hatalmas jéggarang. Hang nem jut ki belőle: én sem. Lehet - nem is akarok.

Varázslatos jégvirágminták ékesítik csupa ablak fagyszobámat. Dérte-
rítő az ágyamon. Kristálydíszes, síkos szőnyegen taposok mezítláb.

Egyedül vagyok!

Második álomfázis: REM fázisú álom

Olvasom és újból olvasom a feliratot, hiába. Nem értem. Mélyhűtőből
kihúzott fejem kocka; szikrázó hegyes dárdák - egykor göndör, fekete
hajtincseim -, ha letörnek, kopaszodom. Mégis, itt érzem jól magam!

Nem tart sokáig...

Emlék nyaldossa körbe jégmárvány koponyámat.

Segítség!

Mint tiszta víztükörben, egy pillanatra megláttam önmagam.

Fájt!!

Gyémánttűk ridegségével hasít szívembe a gondolat:

Szabadság...

Harmadik álomfázis: mélyálom II.

Nagyot szippantok a metsző, tiszta légből. Keblem bal felén a fagyott
motor mozogni kezd. Meleg lét pumpál szerteszét az ereimbe.

Negyedik álomfázis: REM típusú álom II.

Éleset találtam. Langyos, piros csepp bugyog elő, amint hozzáér opálszínű
kezemhez. Érzem, hogy tennem kell! Fehér porként serceg a jég, amint las-
san vénsni kezdek. Régi betűkkel karcolom tele fénylő üvegszobámat.

Ropog a hó, elhalt gally reccsen.
Egyarcú itt minden.
Tékozló a legtöbb évszak a nagy Évben.
Csupán egy: furcsa pásztor a nyájnak,
minden sajgó sebhelyet betapaszt,
mire felderül az élet,
s eljő a meleg tavasz!

Ötödik álomfázis: éberálom

Testem pórusai halvány pirtól sziszegnek. Borzongás fut végig rajtam....

Melegszen!!!

Langyos zápor áztatja arcomon a keményre dermedt barázdákat.
Ijedten nézek szét: védett otthonom pusztulását látom. A szikrázó ékszerdoboz lassan sárcsomóvá görnyed.
Fönt előbukik az ég. Más színű ez a kék! Süti a bőrömet! Hűvös verejtékcseppekbe öltözve veselkedem neki a hegyoldalnak, melynek lábánál egyszemélyes kis világom megbújt.
Új hazámban minden méter más veszéllyel les rám. Csupaszz vagyok. Fekete hajtincs göndörödik a szemembe. Bátorítóan!
Fenn állok a szakadék peremén. Innen mindent látok!...
Borzongás süvít át lelkemen! Egész mezítelen lényemben reszketek. Könyörgök a Legnagyobbhoz: változtasson vissza, szürke pocsolává, mint mögöttem - lent - a közelmúltamat. Legyek inkább szennyes, megalkuvó maszat: csak ne lássak!

Hogy mit?...

A lábam és a horizont közt, a négy égtáj felé szétterülő jéggarangok milliárdjait!!

Ébredés

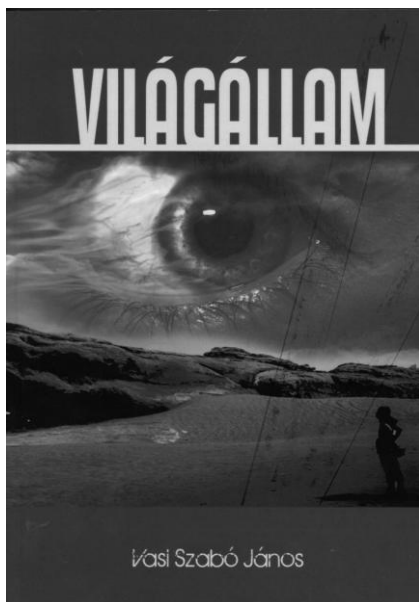
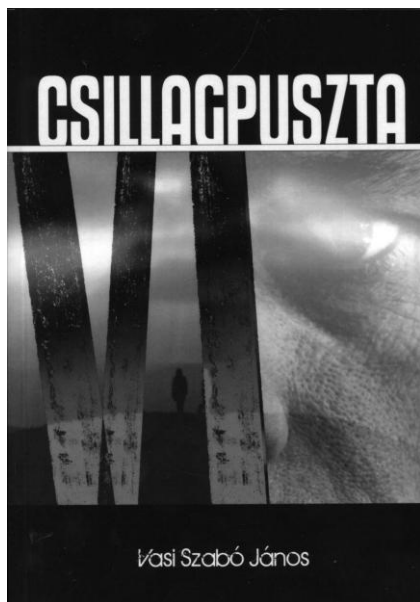
Abraham Herz hirtelen ébredt fel lidérces álmából.

Családjának többi tagja már szorgalmasan csomagolt, fésülködött, az utolsó simításokat végezte el, mielőtt kilépne a lakás hárttyavékony alumíniumötvözet-ajtáján.

Herz lomha mozdulatokkal hányta magára az előre kikészített ruhákat, majd megreggelizett. Különösebb búcsúzkodás nélkül lépett a toronyház tovasiető lakókkal zsúfolt folyosójára.

Idegesítő álmát a hűvös reggeli levegő kifújta elméjéből, akdatáskáját lóbálva merült el Slumberville sugárútjának hullámzó emberfolyamába.

(Megjelent: Lant 2011)

VASI SZABÓ JÁNOS 2009-BEN MEGJELENT KÉT KÖTETE

SZABÓ MÁRTON ÍRÁSAI

A virágos évszak

Itt a tavasz,
Süt a nap,
Amit látok,
S csodálok.

A hóvirág szelídsége,
A nefelejcs szerénysége,
Érik az eper pirossággal,
Virul a kert sok virággal.

Nárcisz hízeleg,
Minden rügy tiszteleg,
Minden mag elvettetett,
Indul a tavalyi menet.
(Megjelent: Mint a gyöngyhalász 2007)

Búcsú az ősztől

A hús tájra rátekint a hold,
a ködöt megetette a szél s a hó.
A fák öreg levelei lehulltak,
őszi gyümölcsök ízei elmúlnak.
A kutyák a levélkupacon
már nem hempergőznek,
nem érezni illatát az ősznek.
Színes lomb nem ékesít fát,
az ágakon látni a tél fagyát.
(Megjelent: pécsi Új Hang 2007)

A köd évszaka

Itt van az ősz, nemhiába
az évszakok királya.
Sűrű köd a koronája.
Ónos eső a palástja.
Csípős dérből a szakálla.
Kökény érik nemsokára.
Dió, szőlő, alma.
S szél hideg fuvalma.
(Megjelent: Nyírségi Gondolat 2008)

Néhány perc a nyár

Látom
a nap ragyogó sugarát,
várom
a piros, lédús almát.

Vízesés
megnyílik, s duzzad
az ér,
ömlő, zöld ár!

A kertésznek
dolga: öntözi, lazítja
a földet,
s elszalad pár óra.

Gyerekek
víg mosolya
tűnik
kora ősszel tova.
(Megjelent: Nyírségi Gondolat 2009)

Évszakok

Pacsirta dalol, s rügy fakad.
Nárcisz nyílik: virágos tavasz.
Vigyázz, ha langyos az idő,
Mert ravasz: ablakon jégvirág nő!

Forró napok évszaka,
Hosszabb nappal, mint éjszaka.
Piroslik az alma, de a ribiszke fehér,
Őszi reggel ideér.

Rőt október kökényt érlelő.
Levél hullik: dió, gesztenye, szőlő.
Cinke, szarvas ázik-fázik,
A szél hangosan fuvolázik.
(Megjelent: pécsi Új Hang 2008)

A mező

Víg mezőn fű susog,
fák nélküli róna,
vidám, aranyló búza
érett, hajló kalásza.

Távol hegytől, folyótól,
távol vadas tájtól,
fenyők komor falától,
a vándor arcán gyönyörűség.
(Megjelent: Nyírségi Gondolat 2009)

Ádvent 2008

Új ádvent, új remények.
Rosszaságok s erények.
Csilingel sok csengő,
Lakásokban zengő.
Ádventi csillagok:
kérlek, ragyogjatok!
Százak és ezrek
e nap jó útra térnek!
(Megjelent: Nyírségi Gondolat 2008)

Kirándulási élményekből

S ott, amikor meglátom a fellegeken,
süvítő fém utak kanyarját,
akkor érzem meg a féktelen,
„esztelen” hullámvasút veszett iramát...
Felmászom a pegazus vezette kocsira,
a masina száll velem magasra,
megdermed a vérem (és az óra mutatója),
fentről eszméletlen gyorsan lezúdulva;
hol fel, hol le, korlátok, félszt
nem kímélve száguld ég és föld,
- az alfabétum első hangját kicsit megtépve -
kiáltozunk a hegy-völgy úton.

Amikor a pár percnyi utazás véget ér,
a kocsi lassítva megáll,
mindenki magához tér,
mindenki mindenkinek - a bátor útért -
gratulál.

(Megjelent: Nyírségi Gondolat 2010)

Égbáró I.

(verses mese-részlet)

“....

Égbáró örökölt egy birtokot,
ami kitette az egész horizontot,
de lám, léhűtő foszlány-felhők,
szántották az „égi erdőt”,
a törvényt egy sem tartotta
a hangyánál nagyobbra.

Egy napon Égbáró
kérdézi az utazó madártól:
„Mi újság lenn, amott,
hol hajdan Troll Szikla lakott?”
„ Ó, fényességes Uram,
tudod, már nem olyan,
nem mondhatom: rút,
inkább termékeny, tápláló kút;
jó ízű gyümölcsök, magvak;
bő vizű források fakadnak,
mindenféle finom férgek,
dús termőtalajon élnek...”
„Nem akarok e témára ráállni,
undorító férgekre ki kíváncsi!
Eridj! Szállj tovább utadra!”
Leült Égbáró egy felhőpadra.
Ott elmélkedett lenézve;
látta a csöpp sürgő népet,
s rágcsálta a gondolatot:
mért oly boldogok lenn, ott?
...”

(Megjelent: Nyírségi Gondolat 2009)

Égbáró II.

(verses mese-részlet)

“....

Égbáró elhatározta dolgai menetét,
holmiját zsákjába gondosan bepakolta,
Nem vitt semmi egyebet, mint mire szorongat a szükség,
ment tehát a felhő-lépcsőkön lefele.
Lépdelt, súlyos elhatározást forgatva elméjében.
Gondterhesen lába elé sem figyelve.
Az ég elzárta a földi világ ügyes-bajos dolgaitól,
nyílván sok olyan, mi furcsa várja majd őt.
Nem törődött azzal, hogy épp hova lép,
ismerte régről a lépcsőt: ilyen vele meg nem eshet;
meg sem fordult fejében: változott a Föld „fedele”.
Szégyenszemre - mielőtt kérdésivel halmozná a föld-világot -,
tátongó szakadékba esett.

...”

(Megjelent: Nyírségi Gondolat 2010)

Égbáró III.

(verses mese részlet)

...

Jött Boreász földjéről,
Havasok szánkózó öléről,
Egy mosoly-maszkos bárd:
„Mi az Uram, mi bánt?”
„Miért vagyok az egyetlen?
A világ oly kegyetlen!
Lenn boldog szellő susog,
Itt - minden meglévén - búsulok,

Belém vág a fájdalom,
Mindezt nagyon rosszallom!"
„Uram, azok csak bolhák,
Semmirekellő szolgák!"
„Mennyire vagyok különb náluk?
Mért ne lehetnék az Ő szolgájuk?"

- szólt a principális:
- „Vedd le álcád máris!"
- - rémisztő rettenet! -

„Ki látott még tégedet?
Csakis én,
Távozz innen, Réml!"

...

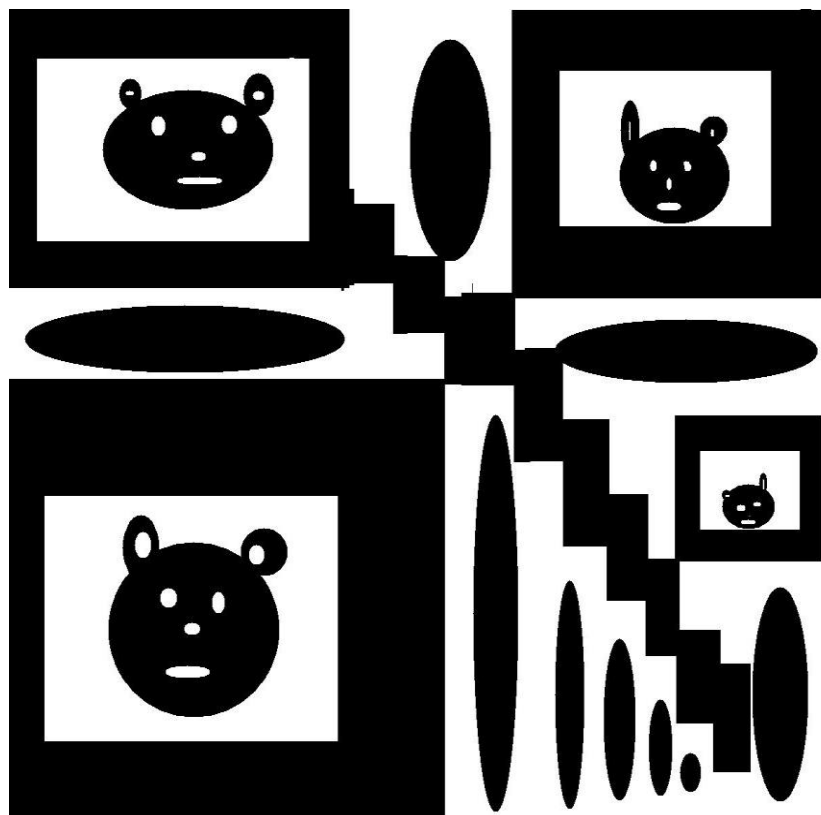
(Megjelent: Számadásra készen 2010)

Óda a télhez

A zord hideg ijesztő,
utolsó évszak jó.
Elmúlt a forró, gazdag nyár,
folyókat duzzasztó zöld ár.
Elmúlt őszt a szelet kavarja,
a földet friss avar takarja.

Ez zord idő mégis:
tavaszt előkészítő!
Hóvirág megbúvik vackában:
alszik, mint süntény téli álmában.
A Nap olyan fakó,
mindent betakar a hó.

(Megjelent: Életjelek 2009)

Maci Laci mánia (Szabó Patrícia komputeres grafikája)

Kiadó: Vizuális Pedagógiai Műhely BT. (<http://www.vpm.hu>)

Nyomda: Palatia Nyomda és Kiadó Kft, Győr, Viza u. 4-6.

Nyelvi lektor: Sz. Gábor Ágnes (<http://www.iropult.hu>)

Alapító-főszerkesztő: Baranyai Attila - Szerkesztő: Bodó Cs. Gizella

Szerkesztőség címe: 8263. Badacsonytördemic, Római út 84.

<http://feketen-feheren.poeta.hu> - folyoirat@poeta.hu

ISSN 2060-5854

Szabó Márton

*A Barátok Verslista honlapja:
<http://www.verslista.hu>*

Vasi Szabó János és Szabó Márton

*Az Irodalom Fekétén-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://feketen-feheren.poeta.hu>*
